

Η ΣΤΙΞΗ ΩΣ ΣΧΟΛΙΟ

1. ΘΑΥΜΑΣΤΙΚΟ (!)

Ως σχόλιο χρησιμοποιείται γενικά για να δώσει **έμφαση** στο συναίσθημα. Ειδικότερα, για να δηλώσει:

α) **θαυμασμό**: Εξαιρετική η ερμηνεία του ρόλου!

β) **έκπληξη**: Κανένας υπεύθυνος δε σκέφτηκε ότι τέτοιες παραγωγικές δραστηριότητες θα προκαλέσουν προβλήματα στο φυσικό περιβάλλον!

Όταν το **θαυμαστικό βρίσκεται εντός παρενθέσεων στο εσωτερικό της πρότασης**, δηλώνει έκπληξη σε σχέση με ένα από τα στοιχεία του μηνύματος.

Οι αποφάσεις λήφθηκαν δια βοής (!) στο Συνέδριο του κόμματος.

γ) **ειρωνεία**: Φαίνεται πως κανένας Γερμανός δε γνώριζε την ύπαρξη στρατοπέδων συγκέντρωσης!

δ) **απορία**: Τι παράξενη συμπεριφορά!

ε) **αμφισβήτηση**: Πιστεύεις κι εσύ τέτοια πράγματα!

στ) **αποφασιστικότητα**: Θέλω γράμματα! Αποκρίθηκε ο μικρός αυθόρμητα, μηχανικά, χωρίς να σκεφτεί τι έλεγε με το ίδιο πάντα αφαιρεμένο και παράξενο ύφος.

ζ) **ανησυχία**: Από την εκπομπή ρύπων όμως, κινδυνεύουν και οι υπαίθριες αρχαιότητες!

η) **για να υπογραμμιστεί η εντύπωση από κάτι απίστευτο** : Και όμως, ο πολίτης συχνά, εκλαμβάνει ως αληθινό το ψευδές, όταν αυτό προβάλλεται ως τέτοιο από τα ΜΜΕ!

Με την απλή συντακτική του χρήση το θαυμαστικό σημειώνεται:

- ύστερα από επιφωνήματα ή επιφωνηματικές φράσεις. Μπράβο!

- σε προστακτικές: Φύγε!

2. ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΟ (;)

Ως σχόλιο, μπορεί να δηλώνει:

Παραδείγματα:

α) **προβληματισμό**: Γιατί άραγε επιλέχτηκε μια εικόνα ως αφόρμιση και όχι ένα κείμενο;

β) **προτροπή**: Δεν πρέπει οι νέοι να συμμετέχουν ενεργητικά στις κοινωνικές διαδικασίες;

γ) **ειρωνεία**: Τέτοια ανασφάλεια νιώθουμε πια ως εθνικό σύνολο;

δ) **αμφισβήτηση της αξιοπιστίας μιας θέσης**: Είναι παιχνίδι η ζωή;

ε) **αμφιβολία**: Ο κατάλληλος(;) άνθρωπος στην κατάλληλη θέση.

Όταν το ερωτηματικό βρίσκεται εντός παρενθέσεων στο εσωτερικό της πρότασης, δηλώνει αμφιβολία / αμφισβήτηση σε σχέση με ένα από τα στοιχεία του μηνύματος.

στ) **διατύπωση ρητορικής ερώτησης**: Δεν έχει πια αποδείξει η ζωή πώς η τεχνολογία έχει το πρόσωπο του Ιανού;

ζ) **πρόθεση του γράφοντος να αφυπνίσει τον αναγνώστη**: Δεν είναι καιρός να συνειδητοποιήσουμε ότι η βλάβη στο φυσικό περιβάλλον είναι παράλληλα και ηθική βλάβη;

3. ΑΠΟΣΙΩΠΟΙΗΤΙΚΑ (...)

Ως σχόλιο ο γράφων τα χρησιμοποιεί για να δηλώσει:

α) κάποιο υπονοούμενο το οποίο πρέπει να συμπεράνει ο αναγνώστης: Παρά τα όσα είχαν ανακοινωθεί, ο υπουργός δεν παραβρέθηκε στη συνάντηση των συνδικαλιστών...

β) στιγμιαία παύση της ανάγνωσης πριν από ένα στοιχείο του μηνύματος στο οποίο πρέπει ο αναγνώστης να εστιάσει την προσοχή του: Γλώσσα είναι... ολόκληρος ο λαός σύμφωνα με τους Φλαμανδούς.

γ) συγκίνηση: Μέσα στην πικρή μοναξιά της φυλακής, έφερε ξάφνου στο μυαλό του τους πολιτικούς κρατούμενους άλλων εποχών... κι ένιωσε παράξενα συντροφευμένος για λίγο.

δ) ντροπή: Στην εποχή της κατανάλωσης, το μέτρο, κύρια φιλοσοφική αρχή των αρχαίων Ελλήνων, μας είναι πια ολωσδιόλου ξένο... τι να πει πια κανείς;

ε) δισταγμό: Η ατομική αντίσταση... ναι, να ηρωοποιείται, αλλά όχι να ιεροποιείται.

στ) απειλή: Λύματα, φυτοφάρμακα, σκουπίδια... ο πολιτισμός μας πολιορκείται ασφυκτικά από τα ίδια του τα απορρίμματα.

ζ) προβληματισμό: Ο ντόπιος τουρίστας αντιμετωπίζεται από την τουριστική βιομηχανία ρατσιστικά...

4. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ (« »)

- **Λόγοι τρίτων** που αναφέρονται όπως ειπώθηκαν.
- **Ρητά, φράσεις, κ.λ.π.** που δεν ανήκουν στη συνηθισμένη γλώσσα.
- **Τίτλοι βιβλίων, εφημερίδων, πλοίων, κ.λ.π.**
 - Στην περίπτωση που χρειάζονται εισαγωγικά μέσα σε κείμενο που είναι σε εισαγωγικά, τότε χρησιμοποιούνται τα “διπλά κόμματα”.
 - Τα εισαγωγικά δε χρειάζονται σε λέξεις που τυπώνονται με διαφορετικούς χαρακτήρες.
 - Η τελεία, η άνω τελεία αλλά και το κόμμα σημειώνονται έξω από τα εισαγωγικά, ενώ το ερωτηματικό και το θαυμαστικό μέσα σε αυτά, εκτός αν τα συγκεκριμένα σημεία στίξης δεν ανήκουν στο κείμενο που βρίσκεται μέσα στα εισαγωγικά, οπότε σημειώνονται έξω από αυτά.

Ως σχόλιο, χρησιμοποιούνται δηλώνοντας:

α) αποστασιοποίηση του γράφοντος από τα γραφόμενα, απαξίωση μιας έννοιας:

Περιορισμένα «κέρδη» άφησε στο λαό μας η μεταναστευτική πολιτική που ακολούθησε ως τώρα.

β) μεταφορική χρήση μιας λέξης του κειμένου: Γερή «γροθιά» δέχτηκε ο αθλητισμός προχθές την Κυριακή από τη δράση ταραχοποιών στοιχείων στα γήπεδα.

γ) έμφαση: Αρχίζω την κάθε μέρα μου προφέροντας τη λέξη «Ελευθερία».

δ) αμφισβήτηση: Έτσι, οι ντόπιοι πληθυσμοί σ’ αυτές τις χώρες του πλανήτη, έπεσαν θύματα της απληστίας των «πολιτισμένων» λευκών.

ε) ειρωνεία: Ο υπεύθυνος έφτασε στο χώρο με τη «συντροφιά» αστυνομικών δυνάμεων.